

WANDA REISEL

LIEFDE

TUSSEN 5 EN 7

Uitgeverij Atlas Contact
Amsterdam/Antwerpen

17:00

Het was van dat klefwarne weer dat iedereen gek maakt. Alle ramen van ons huis stonden wijd open. Ik was bezig mijn briefwisselingen te ordenen en ze op te bergen in een paar schoenendozen. Brieven van liefdes waarvan ik me maar enkele flarden herinnerde.

Met een half oog hield ik de televisie in de gaten. De beelden van de tenniswedstrijd werden regelmatig onderbroken door nieuws over de opstootjes die zich de laatste dagen in het buitenland hadden voorge-

daan. Relletjes uitgelokt door het warme weer en uit onbehagen over de werkloosheid of god weet wat, uitgegroeid tot gewelddadige protesten. Winkels werden geplunderd, auto's in brand gestoken. De nieuwsrubrieken herhaalden de sensationele beelden eindeloos: zwarte rookpluimen, de woedende menigte in opgebroken straten, op de barricades, acties met traangasbommen en waterkanonnen. Zo hongerig waren de media om in deze hete zomer eindelijk iets anders te laten horen dan het groeien van komkommers. Ik zag modieus geklede, boze jongeren met een zakdoek voor hun mond die molotovcocktails naar zwaarbewapende politie gooiden. Daden van verzet, zo moedig en zinloos dat ik er zelf tranen van in m'n ogen kreeg.

Gelukkig duurde het niet lang voor het gras met de vertrouwde witte lijnen weer in beeld verscheen. Na al dat geweld snakte ik naar de simpele regels van het tennis, het ritmisch ploppen van de bal, de concentratie, de strenge maar rechtvaardige stem van de umpire die het leven zo overzichtelijk maakt.

17:01

Ik nam vluchtig een paar brieven door voordat ik er met een elastiek bundeltjes van maakte en ze in de dozen opborg. Lang geleden was ik een verwoed brieven-schrijfster. De brieven van Samuel, Gilles en Vincent ontroerden me nog steeds. Ze bevatten veel mooie zinnen en langzaam kwamen die liefdes me weer voor de geest.

Als ik bij jou ben, Liza, wil ik alles vergeten, heel mooi en lekker vrijen en er naderhand gewoon maar spijt van hebben. En er na een dag of wat opnieuw intuïnen. Net zo

lang tot we moe zijn van spijt en verdriet. En mijn vriendin is ook heel kwaad en zo. Maar jij en ik hebben dan wel geweten wat het is om eenduidig volledig en heel diep zonder vragen, zonder gedroom bij en door elkaar te zijn. Klaboem, dat doe je steeds hier bij mij, klaboem...

Samuel was veel te vroeg gestorven. Vincent wilde een dichter zijn die in wat hij schreef de indruk wekte voortdurend opgewonden te zijn, op zoek naar iets, inspiratie of een meisje, dwalend door de straten van de stad, een monoloog, meer voor de vogels dan voor mij. En Gilles, wat was er van hem geworden? Ik had die Franse blauwgrijze ogen nooit meer gezien. Leidde hij het leven waarvan hij had gedroomd? Had hij de wereldreis in zijn tweedehands deux-chevaux ooit gemaakt? Zijn brieven stonden vol plannen voor een leven met uitroeptekens, hij wilde een film maken, een weeshuis opzetten, lange reizen maken, een hut bouwen en over de oceaan uitkijken.

Veel passages draaiden behalve om liefde om de praktische onmogelijkheid ervan, elkaar niet kunnen zien, voor de een was de afstand te groot, de ander had te veel werk, of er was de vaste verkering die hij toch niet in de steek wilde laten.

Wat opviel aan die brieven was de volharding om ondanks de obstakels hun verlangen brandend te houden. Ze waren oprecht in het beschrijven van hun gevoel, het waren geen romantische leugens, dat raakte me.

De jongens schreven over zichzelf als mannen die iets groots teweeg gingen brengen in een wereld die hun allerlei opwindends beloofde. Maar eerst moesten ze hindernissen overwinnen, anders was er geen uitdaging. Er waren bergpassen te nemen, oceanen te overbruggen en het geld ervoor moest voorlopig met banale baantjes worden verdiend. Hun verlangen naar mij verplaatste zich per post, versierd met tekeningetjes of een meegestuurd droog herfstblad, een minuscuul bootje van papier, een kaart met een kitscherige afbeelding van twee geliefden. Ik koesterde me in die aandacht: kattebelletjes op viltjes uit cafés of kunstig gevouwen vellen waarop ze gedetailleerd verslag deden van een of ander avontuur, in een park of bij een tramhalte, waar ze mij in hun verbeelding zagen staan.

Ik was er nog helemaal niet aan toe om me vast te leggen. Ik laveerde tussen dat wat misschien zou gebeuren en de geheimzinnige glimlach waarmee ik van mijn brievenlover afscheid zou nemen. Ik speelde het ernstige spel en genoot van die levens die mijn wereld kwamen binnenglijden, de lakens van mijn bed omwoelden en dan weer in het niets verdwenen, hun afdruk in het matras achterlatend.

Door dat bladeren in het verleden vroeg ik me ineens af of ik Gilles op internet kon vinden. Wat was er na vijfendertig jaar van hem geworden? Toen wij el-

kaar ontmoetten was hij negentien, een aantrekkelijke Franse jongen, en ik was zestien en nog scholier. We stonden in het gangpad van de trein van Göteborg naar Kopenhagen te roken. Hij werkte met geestelijk gehandicapte kinderen in een aftands instituut met een onbarmhartig regime waaraan hij hoopte iets te veranderen. Gilles had een zus in Zweden bezocht, ik een broer in Noorwegen en we rookten allebei Gauloises. Twee dingen die achteraf onze enige overeenkomsten bleken.

Ik tikte zijn naam op Google in, gespannen van nieuwsgierigheid; de techniek kan in deze digitale toevetijd tenslotte al je wensen vervullen.

Ik bekeek de foto's, maar geen enkele vertoonde gelijkens met de knappe jongen op wie ik toen verliefd was geworden. Misschien was hij inmiddels dik en kaal en herkende ik hem gewoon niet. Misschien was hij wel dood. Half uit frustratie omdat ik Gilles niet kon vinden, deed ik tot mijn eigen verbazing iets wat ik nog nooit had gedaan: ik zocht Lucs naam op.

17:03

De eerste websites leidden zoals ik al verwachtte naar de afdeling chirurgie in de kliniek, er waren vermeldingen van zijn proefschrift, congressen waar hij lezingen had gegeven en verwijzingen naar Harvard. Elke maand geeft Luc in Boston een week colleges handchirurgie, elke zomer een langere cursus. Zijn schema is overvol.

Zodra hij in zijn appartement op de campus is aangekomen, stuurt hij me een sms. Hij houdt niet van moderne communicatie als Skype en op zijn mobiele

telefoon kan hij geen mail ontvangen. De avond voor zijn vertrek bellen we, ik ben nog altijd verliefd op die warme, rasperige stem van hem.

Onder de vreemde naamsvermelding ‘Lucky Luc Berends’ op Google vond ik de verwijzing naar een Facebookpagina en klikte die aan. Een profielfoto van een bekkentrekkende tiener, Jenna Anderson, Boston, USA. Ik fronste mijn wenkbrauwen. Ik kon zo haar account binnenwandelen, ze had haar pagina toegankelijk gemaakt voor de hele wereld, ze had niets te verbergen. Maar het was alsof ik een verboden spreuk had ingetikt.

Argwanend bekeek ik eerst haar foto’s van een ijshockeyteam, een groepje jonge meiden met helmen op die big smiles trokken en met hun vingers v-tekens maakten. Verder vakantiefoto’s, kiekjes van feestjes, kleine hondjes, barbecues, het gebruikelijke spul dat mensen op Facebook zetten. Maar ik begreep niet waarom ik naar deze pagina verwezen was.

Toen zag ik het: op een van die foto’s stond dit meisje samen met Luc. Of iemand die sterk op hem leek. Ik zocht verder en vond nóg een foto, een breed lachende Luc. Daarna Luc zittend op een sofa met op iedere arm trots een baby. Wat betekende dit? Hoe oud was hij daar? Dertig? Waren dit oude familie-foto’s? Iets van voor mijn tijd? Amerikaanse familie van hem waarover ik nooit had gehoord? Wat deed hij

daar verdomme op die Facebookpagina?

Toen ik met de cursor over een van de babyhoofdjes bewoog, verscheen er een naam. Bij het ene kopje stond 'Baby Jane' en bij het andere 'Baby Jen', op Lucs borst verscheen de tekst 'Lucky Luc Berends the Flying Dutchman'.

Met een klik op een babyhoofdje kwam ik op de Facebookpagina van ene Jane Anderson terecht. Haar profielfoto stelde twee identieke meisjes met roze gestifte lippen voor, ieder met een groteske grijns. In het Engels stond er: *Jane (15) en Jenna (15) zijn een een-eiige tweeling geboren op 2-1-2000. Ze wonen in Boston bij een vijver genaamd Jamaica Pond (wanneer je daarin springt word je nooit oud!). En ze zijn de gelukkigste, idiootste en meest bevoorrechte tweeling van de hele wereld!* Volgden meer trekkebekfoto's samen met hun 'mom', die Sally Anderson bleek te heten, en foto's met 'dad' in de tuin van hun huis in Boston.

Ik probeerde kalm te blijven. Als dit de vader van de twins was op die foto's, dan leek hij verdomd veel op Luc. Welk leven was dit? Ik verstijfde op mijn stoel. Het was onbegrijpelijk.

Moest ik deze shit niet afsluiten, het huis uitgaan en de beelden die ik had aangeklikt onmiddellijk vergeten? Internet bood je wel vaker zicht op dingen die je liever niet gezien had, maar die toch in je hoofd bleven hangen als gasten die maar niet willen opdonderen.

Ik schonk een wodka in. Het brandde, maar de pijn was me lief.

Wat ik gezien had had geen betrekking op mij. Omdat het niet kon.

Er stonden ook twee filmpjes op de Facebookpagina. Ik aarzelde, nam nog een slok, liet m'n vinger een moment bewegingloos boven de muis hangen en klikte er een aan.

Luc zit in een bermudazwembroek de tweeling met een tuinslang achterna en spuit ze nat. Hij háát bermuda's, wil er niet in dood gevonden worden. De ongeveer tienjarige tweeling springt op zijn rug, hij spuit achter zich, de camera wiebelt van het lachen. Dan maakt een van de twee zich meester van de slang en samen achtervolgen ze hem. De camera komt dichterbij en legt de lachende Luc vast. Zo uitgelaten heb ik hem niet vaak eerder gezien. Meteen daarna wordt de camera overgenomen en zien we de natte Luc met zijn arm om een aantrekkelijke vrouw met rood haar. Terwijl hij de vrouw zoent, wordt ze vanaf de zijkant besproeid en ze schudt lachend het water van haar gezicht.

Het andere filmpje brak m'n hart.

Luc ligt op een bank te slapen met de baby's in zijn armen. De camera loopt om de bank heen en zoomt in op dit idyllische tafereel.

Ik bleef gehypnotiseerd kijken terwijl ik een slok

van m'n wodka nam om mijn verbluffing wat te temperen.

Het was onverstandig, maar ik googelde Sally Anderson. Er waren zoveel vermeldingen op die naam dat ik er onmogelijk de juiste uit kon pikken. Honderden foto's circuleerden er van vrouwen die zo heetten, maar niet eentje had rood haar.

Als een detective die de plek van de misdaad niet de rug wil toekeren omdat hij zoekt naar die ene aanwijzing, scharrelde ik nog wat rond op de sites van de tweeling, bekeek andere foto's en een paar van hun berichtjes.

Ik kreeg een scherpe pijn achter mijn ogen, in mijn ooghoek was een sikkelvormige vlek verschenen die schitterde als een discobol. Ik moest gaan liggen, mijn ogen sluiten.

Ver weg hoorde ik de tennisballen neerploffen, het publiek reageren.

Ondanks die foto's en die filmpjes geloofde ik er helemaal niets van. Dit betekende iets anders. Het was niet wat ik dacht dat het was. Er moest een verklaring voor zijn.

17:18

Luc en ik hebben het nooit veel over het begin van onze liefde gehad. Ik vond dat zoiets als een operatie op je eigen kind uitvoeren, met een lancetmesje boven die malse zuigelingenbeentjes hangen en dan kijken waar het geheim in zit. Dat doe je niet. Je koestert het.

Op een van de foto's die voorbijkwamen droeg Luc een gestreepte stropdas die ik hem ooit had gegeven. In onze eerste jaren, achttien, twintig jaar terug, kocht ik soms sokken of een onderbroek voor hem,

onze smaak liep niet zo ver uiteen, dacht ik. Maar na verloop van tijd zocht hij toch liever zelf zijn spullen uit. De das op de foto was een Japanse met het streepdesign van een barcode. Heel modieus in die opkomende digitale tijd. Hij heeft 'm maar één keer gedragen. Te uitgesproken voor een arts zei hij.

Het gezicht van die Sally kwam me vaag bekend voor. Ze leek me bescheiden en ergens stelde dat me gerust. Waar had ik haar gezien? Een aantal keren vergezelde ik Luc op promoties en congressen, een paar keer ook in de vs. Hoeveel vrouwen heb ik niet voorbij zien komen die met hem flirtten waar ik bij stond? Ik was het wel gewend.

Ik moest mezelf aansporen, anders zou Luc me straks verbijsterd aantreffen. Misschien kon ik een taart of een bananencake gaan bakken? Het leek me een verlossend vooruitzicht om de komende uren te besteden aan iets wat in grammen voorgeschreven was, een recept waarin iemand me woord voor woord vertelde of ik moest kneden, zeven of mixen en hoeveel tijd me restte tot het gewenste resultaat, alsof ik de opdracht had gekregen om in plaats van cakebeslag een bom te prepareren. Ik hou erg van bananencake, maar hij ligt zwaar op de maag. Een gast zou onmiddellijk bevangen raken door die lome geur. Toen ik naar de voorraadkast liep, het deurtje opende en ik

me de hitte van de oven voorstelde op deze klamme dag, bedacht ik me en doemde de prachtige en koele aquariumzaal van de dierentuin om de hoek op.

Er kwam geen zuchtje wind door de open ramen, de warme lucht in huis stond stil, het tikken van de klok in mijn werkkamer was hoorbaar en de tenniswedstrijd duurde voort maar ging volkomen aan me voorbij, want de filmpjes en foto's die ik net had gezien warrelden voor mijn ogen.

In de badkamer liet ik de koudwaterkraan een tijdje doorlopen. Ik zag mijn van water druipende gezicht in de spiegel. Hoe lang geleden was het niet dat ik zo naar mezelf gekeken had? In de tijd dat mijn puberdochter Fay me het bloed onder de nagels vandaan treiterde en ik alleen rustig kon worden door lang in de badkamerspiegel te staren. Maar nu was het of ik mezelf sinds lange tijd écht aankeek. En die blik herkende ik niet goed. Mijn neus leek witter en daardoor spitsers dan hij in werkelijkheid was, bij mijn linkeroog trilde iets.

Ik haalde fel een borstel door mijn haar en duwde een lok achter mijn oor, spoot wat Bleu de Chanel van Luc in mijn hals en streek mijn wenkbrauwen glad.

Op de tv zag ik het groen van het tennisgras weer verspringen naar de journaalbeelden van in brand staande winkels. De wanorde was besmettelijk, in een

ander werelddeel begaven oude bruggen het, stukken slecht onderhouden wegdek zakten weg, alles in de wereld leek te wankelen. De mensen en de natuur waren woedend en angstig. Overal smeulde het, overal heerste dezelfde grimmigheid, terwijl het hierbinnen en op straat zo stil was.

Ik betrapte mezelf erop dat ik genoot van die opgewonden en beweeglijke kleuren, die gulzig likkende vuurtongen, de instortende daken, de gewapende troepen, die de dol geworden menigte die met stenen en molotovs gooide in bedwang probeerden te houden.

Ik dacht aan Luc op het vast ook warme vliegveld van Boston. (Had Sally de Flying Dutchman er met de meisjes naartoe gebracht en zwaaide ze hem tot het laatst toe uit? Een aanblik die hem elke keer weemaakte.)

Oppassen, Liza.

Ik moest mezelf aan het tennis kluisteren om niet op drift te raken. Als je net ontdekt hebt dat je man er een heel ander gezin op na houdt verzwik je allicht een enkel. Ik snakte ineens naar een sigaret, terwijl ik al jaren gestopt was met roken.

Op die brandhaarden was ik niet gerust. De zenuwen van de wereld stonden me veel te strak gespannen. Zomerrellen, zeiden de commentatoren, onvrede, pure verveling. Ik geloofde er niets van. Er was iets

aan het veranderen, het broeide, de loop van de natuur konden we niet met onze handen tegenhouden.

De bouillon met noedels, de salade, de lichte maaltijd die Luc graag at als hij moe thuiskwam van zijn maandelijksse trip, alles stond klaar.

Ik moest het huis uit, maar ik kon me niet onder de mensen begeven. Niet naar een terras, een beetje met een glas voor me uit staren.

Ik sloot de ramen en trok de voordeur achter me dicht.

Het negentiende-eeuwse aquarium ligt er altijd wat verlaten bij. Het zonlicht heeft in deze laan iets waar ik gelukkig van word, dat gezeefde licht van de namiddag zoals in Italië, wanneer de oudere vrouwen in hun lange vesten boodschappen doen. En de donkere entree van het aquarium is net het koele voorportaal van een kerk dat je van deze snikhete dag verlost. Het groenigblauw omhult je intiem en roept de stilte op.

Dit is precies wat ik nodig heb, een plek die ervoor zorgt dat mijn onderdelen verbonden blijven. Je weet niet wat een schok bij je teweegbrengt. Je kunt jezelf nooit voorspellen.